

ชื่อผลงาน : วัคซีนดีมีคุณภาพ

ชื่อส่วนราชการ : งานเภสัชกรรม ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา

เจ้าของผลงาน : นางพาตีเมาะ หะยีสะมาแอ เจ้าพนักงานเภสัชกรรมชำนาญการ

เป้าหมายและวัตถุประสงค์/แรงบันดาลใจ

- เป้าหมาย
ส่งมอบวัคซีนที่มีคุณภาพให้ผู้รับบริการ
- วัตถุประสงค์
 1. เพื่อให้การจัดเก็บวัคซีนอยู่ในช่วงมาตรฐานกำหนด
 2. เพื่อพัฒนาระบบการควบคุมการจัดเก็บที่ง่ายต่อการปฏิบัติงาน
- แรงบันดาลใจ

วัคซีนมีความสำคัญต่อการหยุดยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อหลายชนิด จึงนับได้ว่าวัคซีนมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ไม่แพ้การรักษาโรค การเก็บรักษาวัคซีนมีความสำคัญต่อคุณภาพของวัคซีน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ชีววัตถุที่ไวต่ออุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลง วัคซีนจะสูญเสียคุณภาพไม่สามารถกระตุ้นการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้เมื่อเก็บไว้ที่อุณหภูมิที่ไม่เหมาะสม การสูญเสียคุณภาพวัคซีนจะยิ่งเร็วขึ้น เมื่ออยู่ในอุณหภูมิที่สูงหรือต่ำ มากเกินไป ขึ้นอยู่กับชนิดของวัคซีน คุณภาพของวัคซีนถ้าหากสูญเสียไปแล้วไม่สามารถกลับคืนมาได้ อีก วัคซีนที่สูญเสียคุณภาพนอกจากไม่สามารถป้องกันโรคได้แล้ว ในบางกรณีอาจก่อให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์ได้ วัคซีนส่วนใหญ่แนะนำให้เก็บในตู้เย็น ที่อุณหภูมิ 2 – 8 องศาเซลเซียส ในการเก็บยังต้องจำแนกตามชนิดของวัคซีนด้วย เนื่องจากวัคซีนต่างๆไวต่ออุณหภูมิไม่เท่ากัน ทั้งวัคซีนที่ไวต่อความร้อน ความเย็น และแสง บุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเก็บรักษาและคุณสมบัติของวัคซีนที่จะมีผลกระทบต่อคุณภาพของวัคซีน

ด้วยความสำคัญของวัคซีนและการเก็บ แผนกเภสัชกรรมจึงมีความตระหนักที่จะต้องมีการควบคุมการเก็บที่มีคุณภาพของวัคซีน ตั้งแต่กระบวนการรับจนกระทั่งส่งมอบแก่ผู้รับบริการ

Flow chatการควบคุมการควบคุมการรับ- จ่าย วัคซีน

รับยาจากบริษัทขนส่ง

- เบิกจาก สปสช เดือนละ 1 ครั้ง

ตรวจนับวัคซีนตามใบส่งของ

จัดวัคซีนเข้าตู้เย็น

ระบบควบคุมคุณภาพ

-บันทึกอุณหภูมิตู้เย็นวันละ 2 ครั้ง

ลงรับวัคซีนในใบคุมคลัง

เบิกจ่ายวัคซีนให้หน่วยเบิกตามใบเบิก

ตัดจ่ายวัคซีนในใบเบิก

ในกระบวนการทำงานพบปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพวัคซีนและคุณภาพงานบริการสนับสนุน วัคซีนได้หลายประเด็นดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพวัคซีนในการควบคุมอุณหภูมิ อุณหภูมิตู้เย็นซึ่งต้องมีการบันทึกและควบคุมโดย ตรวจสอบวันละ 2 ครั้ง มีแบบฟอร์มการบันทึกตรวจสอบไม่สะดวกในการทำงานและไม่สามารถระบุ ปัญหาได้ชัดเจน
2. เนื่องจากรายการวัคซีนมีหลายรายการ และมีปริมาณสำรองประมาณ 2 เดือน จึงเป็นปัญหาในการจัด วางและจัดเก็บ
3. การเบิกจ่ายที่มีโอกาสผิดพลาด ด้วยรูปแบบวัคซีนที่คล้ายคลึงกันในบางชนิด

กระบวนการสร้าง KM / Innovation

ศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา กรมอนามัยเป็นองค์กรนำด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในเขตสุขภาพที่ 12 โดยมีเป้าหมายเพื่อประชาชนมีสุขภาพดี เจ้าหน้าที่ที่มีความสุขระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมยังยืน งานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคเป็นงานที่มีความสำคัญในการป้องกันการเกิดโรคและส่งเสริมสุขภาพพื้นฐานให้แก่ประชาชน ทำให้ภูมิคุ้มกันต่อโรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน ช่วยลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศชาติที่ต้องสิ้นเปลืองทั้งทรัพยากรบุคคลและภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดูแลรักษาควบคุมการกระจายของโรค

แผนกเภสัชกรรมมีบทบาทหน้าที่เรื่องการจัดการวัคซีนและให้ความสำคัญของระบบลูกโซ่ความเย็น จึงได้มีการทบทวนการจัดการวัคซีนโดยอ้างอิงคู่มือประกอบการบรรยาย “วัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็น” โดย ภญ.ศิริรัตน์ เตชะธวัช สถาบันวัคซีนแห่งชาติ จากการทบทวนความรู้เบื้องต้นพบปัญหาดังนี้ คือ

1. แบบบันทึกอุณหภูมิตู้เย็น หลังจากบันทึกอุณหภูมิตู้เย็นแล้วต้องมาวิเคราะห์ว่าอุณหภูมิที่ได้อยู่ในช่วงมาตรฐานหรือไม่ จึงมีการปรับแบบบันทึกอุณหภูมิตู้เย็นเพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน

Before

		แบบบันทึกอุณหภูมิตู้เย็น พ.ศ. 256.....																			
		เดือน มกราคม																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
อุณหภูมิ 1	เช้า																				
	บ่าย																				
อุณหภูมิ 2	เช้า																				
	บ่าย																				
อุณหภูมิ 3	เช้า																				
	บ่าย																				

		เดือน กุมภาพันธ์																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
อุณหภูมิ 1	เช้า																				
	บ่าย																				
อุณหภูมิ 2	เช้า																				
	บ่าย																				
อุณหภูมิ 3	เช้า																				
	บ่าย																				

		เดือน มีนาคม																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
อุณหภูมิ 1	เช้า																				
	บ่าย																				
อุณหภูมิ 2	เช้า																				
	บ่าย																				
อุณหภูมิ 3	เช้า																				
	บ่าย																				

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
อุณหภูมิ 3	เย็น																				
อุณหภูมิ 3	เย็น																				
อุณหภูมิ 3	เย็น																				
อุณหภูมิ 3	เย็น																				

นางพาตีเมาะ หะยีสะมาแอ เจ้าหน้าที่งานเภสัชกรรมชำนาญงาน ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

[illegible]

- แบบบันทึกอุณหภูมิใช้งานสะดวกแสดงค่าอุณหภูมิมาตรฐานของตู้เย็นแต่ละชั้น
- สามารถแก้ไขปัญหาทันทีเมื่ออุณหภูมิตู้เย็นต่ำ สูง เกินค่ามาตรฐาน

2. การจัดเรียงวัคซีนในตู้เย็นหายาก จึงได้มีการติดผังการจัดเรียงวัคซีนตามหลักมาตรฐาน และจัดทำป้ายดัชนีกล่องใส่วัคซีนไว้หน้าตู้เย็น

นางพาดีเม้าะ หะยีสะมาแอ เจ้าพนักงานเกสซ์กรรมชำนาญงาน ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

ป้ายดัชนีกล่องใส่วัคซีน

รายการวัคซีน	ตัวอย่างยา	กล่อง
BCG		๑
DTP		๕
DTP-HB		๖
HB		๔
IPV		๙
JE		๒
MMR		๓
Td		๗
Td (ANC)		๘

นางพาตีเมาะ หะยีสะมาแอ เจ้าพนักงานเภสัชกรรมชำนาญงาน ศูนย์อนามัยที่ ๑๒ ยะลา

ผลลัพธ์ที่ได้

1. สามารถจัดวัคซีนได้อย่างรวดเร็ว
2. หาวัคซีนได้ง่ายขึ้น
3. ลดความคลาดเคลื่อนการจัดวัคซีนผิด

นอกจากนี้ยังได้มีการทบทวนความรู้เรื่องวัคซีนและระบบลูกโซ่ความเย็นแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับวัคซีนที่ชัดเจน

ผลสำเร็จของ KM / Innovation

สามารถควบคุมวัคซีนตามหลักมาตรฐานง่ายต่อการปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

แนวทางการพัฒนาต่อยอด

การนำ data logger มาใช้เพื่อแจ้งเตือนผ่าน smart phone อุณหภูมิเกินค่ามาตรฐาน